

Kod ucznia

--	--	--	--

Data urodzenia ucznia

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

**Wojewódzki Konkurs Historyczny
dla uczniów gimnazjów
województwa wielkopolskiego**

**ETAP REJONOWY
Rok szkolny 2018/2019**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy test zawiera 13 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie stosuj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera 24 zadania, w tym zadania zamknięte i zadania otwarte, wymagające krótkiej odpowiedzi.
5. Rozwiązanie zadań, w których zaproponowano cztery odpowiedzi, oznaczone literami: A., B., C., D., a także rozwiązanie zadań polegających na ocenie, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F), polega na zamalowaniu długopisem litery, która oznacza poprawną odpowiedź, np.:

A.			F
		P	
C.			F

D.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, weź w kółko błędną odpowiedź, napisz przy niej: „błąd”, następnie zaznacz odpowiedź prawidłową w sposób pokazany w punkcie 5.
7. W pozostałych zadaniach zapisz rozwiązania starannie i czytelnie w miejscach do tego wyznaczonych.
8. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych (z wyjątkiem lupy/szkła powiększającego), urządzeń telekomunikacyjnych oraz z wypowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami do członków Komisji.
9. Do etapu rejonowego zakwalifikują się uczniowie, którzy zdobędą co najmniej 42 punktów na 50 możliwych.
10. Na udzielenie odpowiedzi masz 90 minut.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Komisja (po rozkodowaniu prac)

.....
Imię i nazwisko ucznia

Uczeń uzyskał: /50 pkt

Zadanie 1. (4 p.)

Do podanych w tabeli zakresów kompetencji dopisz nazwy urzędników w republice rzymskiej, którym one przysługiwały. Wybierz odpowiedzi spośród podanych pod tabelą.

Zakres kompetencji	Nazwa urzędnika
A) posiadanie najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przewodniczenie obradom zgromadzenia ludowego i senatu	
B) obrona interesów obywateli, zwłaszcza plebejuszy	
C) sporządzanie spisu obywateli rzymskich i ich majątku, a także ustalanie listy senatorów	
D) prowadzenie spraw finansowych, w tym zbieranie podatków	

cenzor, skarbnik, edyl, konsul, archont, kwestor, trybun ludowy, pretor

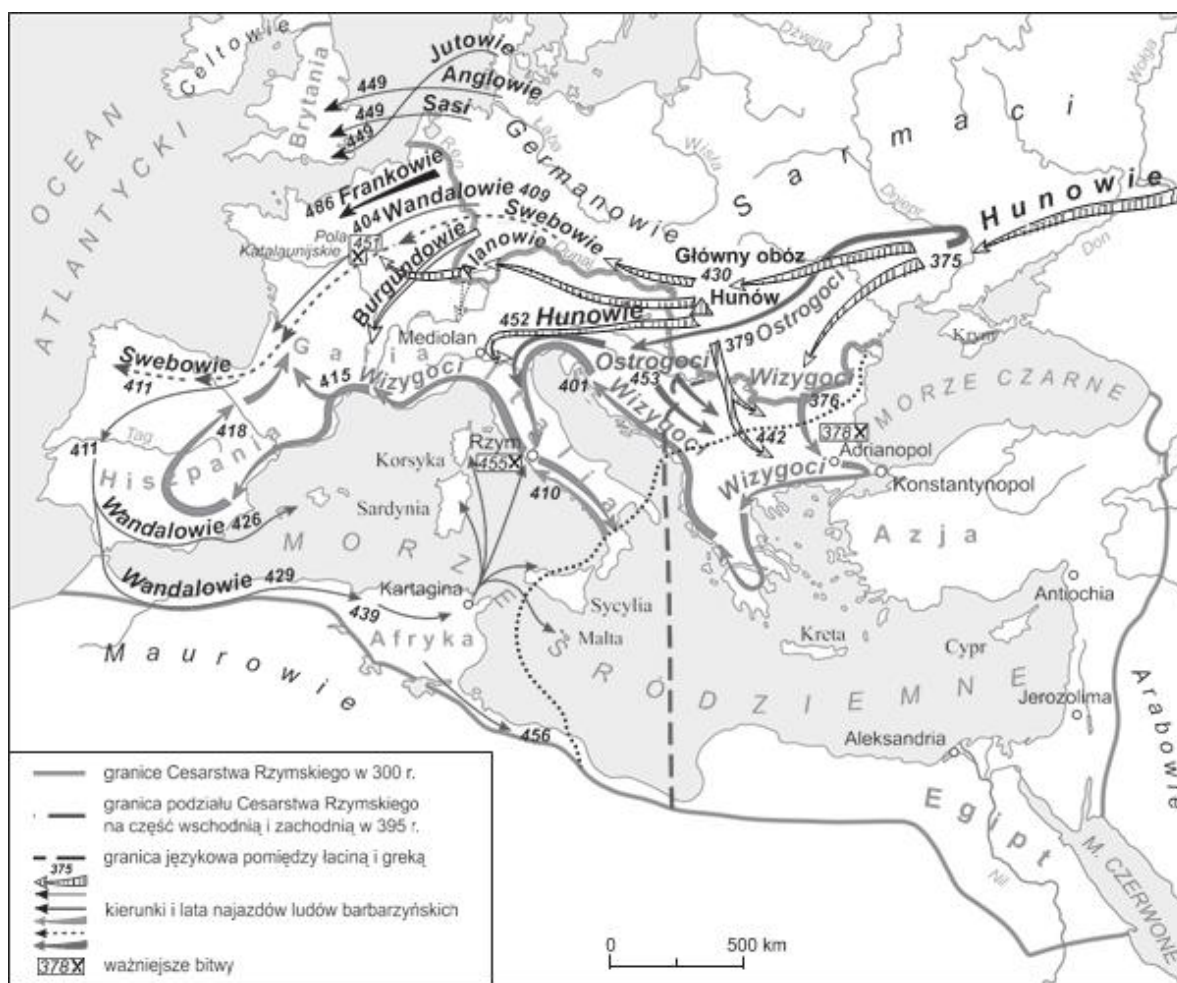
Zadanie 2. (2 p.)

Spośród niżej wymienionych osiągnięć cywilizacyjnych (1-8) wybierz te, których początki są związane z cywilizacjami starożytnej Grecji i starożytnego Egiptu, a następnie wpisz w odpowiednich wierszach tabeli oznaczające je numery.

- | | | |
|------------------------|--|-------------------|
| 1. filozofia platońska | 2. teatr | 3. cyfry arabskie |
| 4. demokracja | 5. produkcja papirusu | 6. mumifikacja |
| 7. zigguraty | 8. porządki dorycki, joński i koryncki | |

	Numer osiągnięcia
A) Egipt	
B) Grecja	

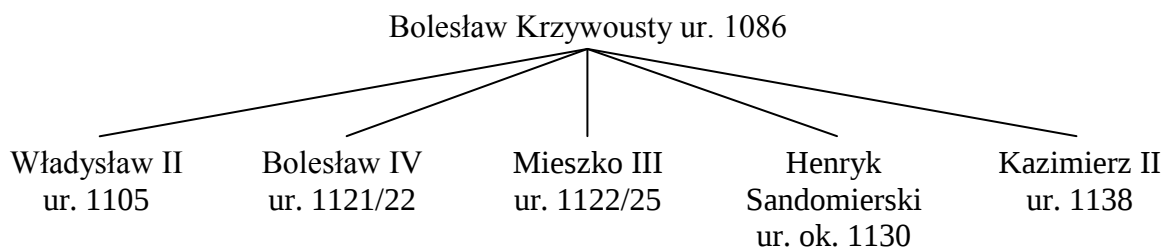
Zadanie 3. (3 p.)



Na podstawie mapy i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A)	Podczas najazdów, których czas przedstawiono na mapie, ludy barbarzyńskie najpierw zaatakowały tereny cesarstwa zachodniorzymskiego, następnie ziemie cesarstwa wschodniorzymskiego.	P	F
B)	Rok po klęsce na Polach Katalaunijskich Hunowie zaatakowali Italię.	P	F
C)	Wandalowie przewędrowali od Germanii, przez Galię, Hiszpanię do Afryki Północnej, skąd w V w. zaatakowali Rzym.	P	F
D)	Przed przybyciem na Półwysep Iberyjski Wizygoci przeszli Półwysep Bałkański i Półwysep Apeniński.	P	F
E)	Zwycięstwo nad Rzymianami pod Adrianopolem w 378 r. doprowadziło do upadku cesarstwa wschodniorzymskiego.	P	F
F)	Frankowie zaatakowali Galię, w której z czasem utworzyli własne państwo.	P	F

Wyciąg z tablicy genealogicznej Piastów (do zadania 4.)



Mapa do zadań 4. – 7.



- granice państwa w roku śmierci Bolesława Krzywoustego
--- granice Królestwa Polskiego w roku śmierci Władysława Łokietka

Zadanie 4. (1 p.)

Drugi wg starszeństwa syn Bolesława Krzywoustego żyjący w 1138 r. otrzymał po śmierci ojca

- A. Wielkopolskę.
- B. Mazowsze.
- C. ziemię sandomierską.
- D. Pomorze Zachodnie.

Zadanie 5. (1 p.)

Płock był stolicą ziemi, która zgodnie ze statutem Bolesława Krzywoustego w 1138 r. przypadła księciu

- A. Władysławowi.
- B. Kazimierzowi.
- C. Bolesławowi.
- D. Henrykowi.

Zadanie 6. (1 p.)

W roku śmierci Władysława Łokietka poza granicami państwa polskiego były ziemie dziedziczne, które w statucie Bolesława Krzywoustego przypadły jego dwóm synom:

- A. Władysławowi i Mieszkowi.
- B. Bolesławowi i Henrykowi.
- C. Władysławowi i Bolesławowi.
- D. Bolesławowi i Mieszkowi.

Zadanie 7. (1 p.)

Na mapie główny kierunek ekspansji terytorialnej Polski i teren jej największych zdobyczy w czasach panowania syna Władysława Łokietka wskazuje strzałka oznaczona numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 8. (3 p.)

Przyporządkuj do podanych pojęć (A-D) ich wyjaśnienia. Wpisz w wykropkowane miejsca obok oznaczeń literowych poszczególnych pojęć numery, którymi oznaczono ich wyjaśnienia.

A)	inwestytura	1)	ziemia nadawana przez seniora wasalowi
B)	lenno	2)	ustrój prawno-społeczny oparty na podzielonej własności ziemi i poddaństwie chłopów
C)	feudalizm	3)	przywilej królewski przekazujący właścicielowi ziemskiemu w jego posiadłościach uprawnienia skarbowe i sądowe
		4)	w średniowieczu ceremonia przekazania lenna wasalowi przez seniora odbywana po złożeniu hołdu przez wasala

A) B) C)

Tekst do zadań 9. – 10.

[...] natenczas pan Jagiełło, wielki książę z wszystkimi braćmi swymi [...], tudzież z krewnymi, ze szlachtą, ziemianami większymi i mniejszymi, w ziemiach jego zamieszkałymi, wiarę świętego, rzymskiego Kościoła przyjąć zamierza, pragnie i życzy sobie. [...]

Dla sprawy tej utwierdzenia, dla pewności i ubezpieczenia tenże wielki książę Jagiełło przyrzeka wszystkie skarby swe złożyć i wydać na odzyskanie strat, które poniosły tak Polska, jak i Litwa, a to tylko, jeżeli też pani Węgier córkę swą Jadwigę, królową polską przyrzeczoną, odda mu w małżeństwo.

Wielki książę Jagiełło obiecuje sumę zaręczoną między królową węgierską a księciem Austrii, mianowicie dwakroć sto tysięcy florenów, złożyć i wypłacić. Tenże wielki książę Jagiełło obiecuje i zaręcza własnym kosztem i staraniem przywrócić Królestwu Polskiemu wszystkie kraje przez kogokolwiek oderwane od niego i zabrane.

Również tenże wielki książę Jagiełło obiecuje wszystkich chrześcijan, zwłaszcza ludzi obojga płci pojmanych w ziemi polskiej i zwyczajem wojennym uprowadzonych, do pierwotnej wolności przywrócić, tak, że każdy lub każda będzie się mógł udać tam, gdzie będzie chciał. Następnie tenże wielki książę Jagiełło obiecuje ziemie swoje litewskie i ruskie na wieczne czasy wcielić do korony Królestwa Polskiego.

Zadanie 9. (3 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych dokończeń zdania dotyczącego skutków wejścia w życie zobowiązań, o których w nim mowa. Zaznacz P, jeśli dokończenie zdania jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Realizacja zobowiązań Jagiełły, o których mowa w tekście, prowadziła m.in. do:

A)	pokrycia przez niego kosztów związanych z zerwaniem umowy łączącej Jadwigę z księciem Wilhelmem Habsburgiem.	P	F
B)	ograniczenia niszczących najazdów Litwinów na ziemie polskie.	P	F
C)	zyskania przez Królestwo Polskie sojusznika w nieuchronnej rozprawie z zakonem krzyżackim.	P	F

Zadanie 10. (2 p.)

A) Wymień te dwa skutki realizacji zobowiązań Jagiełły opisanych w przytoczonym tekście, które miały największe znaczenie dla Polski i Litwy w okresie następnych dwustu lat.

.....
.....

B) Wyjaśnij, dlaczego uważasz, że wybrane przez Ciebie skutki miały największe znaczenie dla Polski i Litwy w okresie następnych dwustu lat.

.....
.....
.....
.....
.....

Teksty do zadań 11. – 14.

Tekst A

Nie tajno, miłośnicy królu, tobie i twojej radzie, a podobno i narodom sąsiednim, ile krzywd i niegodziwości [...] wycierpieliśmy od mistrza i zakonu pruskiego. [...] Przyciśnieni tak wielką niedolą, uczyniliśmy wszyscy między sobą związek [...] rzeczony cesarz [Fryderyk III Habsburg] [...] zniósłszy i unieważniwszy wyrokiem swoim nasz związek, skazał nas na sześćkroć sto tysięcy złotych kary i na wieczne poddaństwo mistrzowi i zakonowi [...]. Ten więc wyrok cesarza spowodował nas do wypowiedzenia posłuszeństwa Krzyżakom i podniesienia przeciw nim oręża [...]. W ciągu kilku dni orężem naszym przeszło dwadzieścia zdobyliśmy zamków, jako: Toruń, Gdańsk, Elbląg [...], które naszej uległy władzy.

Tekst B

I zwyciężyła wtedy prawda, chociaż przez kilka wieków ukrywana w pomroce, i wyświeciło się dowodnie, co Krzyżacy różnymi wybiegami, fałszem i pozorami starali się uczynić wątpliwe, do kogo należeć miały ziemie pomorska, chełmińska i Michałowska [...]. I ja piszący te kroniki, czuję niemałą pociechę z ukończenia wojny pruskiej, odzyskania krajów z dawna od Królestwa Polskiego odpadłych i przyłączenia Prus do Polski.

Zadanie 11. (1 p.)

Do którego króla Polski skierowano tekst A? W odpowiedzi podaj jego imię oraz określenie wskazujące na dynastię, z której pochodził.

.....

Zadanie 12. (1 p.)

Wyjaśnij, dlaczego przedstawiciele związku, o którym mowa w tekście A, wypowiedzieli posłuszeństwo Krzyżakom. W odpowiedzi odwołaj się do wyroku cesarza Fryderyka III Habsburga.

.....

.....

Zadanie 13. (1 p.)

Napisz, o co prosił króla Polski autor mowy, której fragmentem jest tekst A.

.....

Zadanie 14. (2 p.)

Napisz, ile co najmniej lat upłynęło od wypowiedzenia słów zawartych w tekście A do spisania słów zawartych w tekście B. Uzasadnij swoją odpowiedź.

..... lat

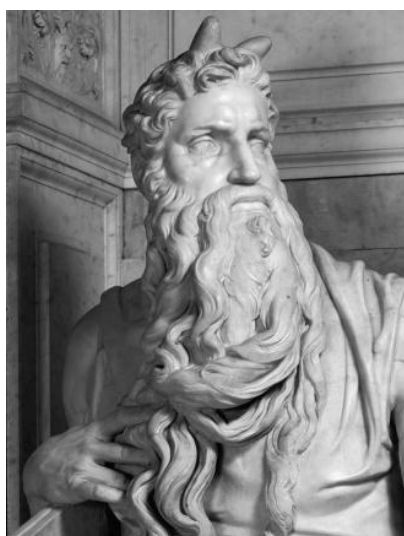
Uzasadnienie:

.....

.....

.....

Ilustracje do zadań 15. i 16.



A



B



C



D

Zadanie 15. (1 p.)

Oceń czy poniższe informacje są prawdziwe w odniesieniu do dzieł przedstawionych (w całości lub we fragmentach) na ilustracjach A-D. Wpisz P, jeśli informacje są prawdziwe w odniesieniu do wszystkich dzieł, albo F, jeśli są fałszywe przynajmniej w stosunku do jednego dzieła.

A)	Powstały w okresie renesansu.	P	F
B)	Pochodzą z kręgu kultury włoskiej.	P	F
C)	Przedstawiają postacie biblijne.	P	F

Zadanie 16. (8 p.)

Uzupełnij tabelę, wpisując informacje dotyczące zabytków przedstawionych na ilustracjach.

Oznaczenie literowe zabytku	A	B	C	D
1) Tytuł dzieła albo imię lub nazwisko osoby, która została na nim przedstawiona				
2) Imię i nazwisko twórcy dzieła				

Fotografia do zadań 17. i 18. Fragment Grobu Nieznanego Żołnierza w Warszawie**Zadanie 17. (3 p.)**

Na podstawie fotografii i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A)	Wołyń nad Bugiem to miejsce bitwy stoczonej za panowania Bolesława Chrobrego.	P	F
B)	W dwóch z wymienionych na fotografii bitwach z XIII-XV w. zginęli królowie Polski.	P	F
C)	Bitwy pod Kirchholmem i Beresteczkiem zostały stoczone między wojskami polskimi i szwedzkimi.	P	F

Zadanie 18. (3 p.)

Na podstawie fotografii i własnej wiedzy uzupełnij tabelę – wpisz obok każdego podanego imienia i nazwiska dowódcy nazwę miejsca bitwy, w której on dowodził. Nazwy wybierz spośród podanych na fotografii.

	Imię i nazwisko dowódcy	Nazwa miejsca bitwy
A)	Stanisław Żółkiewski	
B)	Jan Karol Chodkiewicz	
C)	Jan [III] Sobieski	

Zadanie 19. (2 p.)

Na podstawie poniższego tekstu i własnej wiedzy oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Artykuł I. § 1. Wszelka [...] władza ustawodawcza przysługuje Kongresowi Stanów Zjednoczonych, który składa się z Senatu i z Izby Reprezentantów [...].

Artykuł II. § 1. Władzę wykonawczą sprawuje prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki. Urząd swój pełni przez okres lat czterech, a wybierany jest wraz z obieranym na ten sam okres wiceprezydentem [...].

Artykuł III. § 1. Władzę sądową Stanów Zjednoczonych sprawuje jeden Sąd Najwyższy oraz takie sądy niższe, jakie z biegiem czasu Kongres ustanowi i utworzy [...].

A)	Dokument, którego fragmentem jest tekst, został podpisany 4 lipca 1776 r.	P	F
B)	Przyjmując monteskiuszowską zasadę podziału władzy, autorzy przytoczonych artykułów wzorowali się na zapisach pierwszej konstytucji francuskiej.	P	F

Tekst do zadań 20. i 21.

Religią narodową panującą jest i będzie wiara święta rzymska katolicka, ze wszystkimi jej prawami. Przejście od wiary panującej do jakiegokolwiek wyznania jest zabronione pod karami apostazji. Że zaś ta sama wiara święta przykazuje nam kochać bliźnich naszych, przeto wszystkim ludziom, jakiegokolwiek bądź wyznania, pokój w wierze i opiekę rządową winniśmy i dlatego wszelkich obrządków i religii wolność w krajach polskich, podług ustaw krajowych, warujemy.

Zadanie 20. (1 p.)

Przytoczony tekst jest fragmentem

- A. konstytucji nihil novi.
- B. tzw. ugody (zgody) sandomierskiej.
- C. aktu konfederacji warszawskiej.
- D. Konstytucji 3 maja.

Zadanie 21. (1 p.)

W myśl przepisów zawartych w przytoczonym tekście w Rzeczypospolitej

- A. mieszkańcy mieli zdecydować o ustaleniu religii panującej.
- B. osoby niewierzące znajdowały się pod szczególną opieką prawa.
- C. każda zmiana wyznania miała być surowo karana.
- D. nie było równouprawnienia wyznań.

Tekst do zadań 22. i 23.

Art. I. Ludzie rodzą się i pozostają wolnymi i równymi w prawach. Podstawą różnic społecznych może być tylko wzgląd na pożytek ogółu.

Art. II. Celem wszelkiego zrzeszenia politycznego jest utrzymanie przyrodzonych i niezbywalnych praw człowieka. Prawa te to: wolność, własność, bezpieczeństwo i opór przeciw uciskowi.

Zadanie 22. (1 p.)

Podaj tytuł dokumentu z 1789 r., którego fragment stanowi przytoczony tekst, a następnie nazwę państwa, w którym został on przygotowany.

A) Tytuł:

B) Nazwa państwa:

Zadanie 23. (1 p.)

Odpowiedz na pytanie, zaznaczając poprawną, a następnie swój wybór uzasadnij.

Czy przyjęcie zasady, o której mowa w art. 1, oznaczało odchodzenie od monarchii stanowej?

A)	TAK	Uzasadnienie:
B)	NIE	

Zadanie 24. (3 p.)

Na podstawie poniższego tekstu i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Szczególne znaczenie miała jego działalność w dziejach narodu polskiego; u jego boku we Włoszech powstały Legiony Polskie; po pokonaniu Prus utworzył Księstwo Warszawskie, przywracając znacznej części Polski pewne formy bytu państwowego, mające dalsze możliwości rozwoju; dzięki temu oraz dzięki hojnym obietnicom, jakich nie szczędził Polakom, zyskał w nich poważny czynnik polityczny i militarny, którym umiał się posługiwać w rozgrywkach ze swymi przeciwnikami.

A) Podaj imię i nazwisko osoby, której dokonania przedstawiono w tekście.

.....

B) Wymień dwa wydarzenia historyczne, o których mowa w tekście; podaj ich daty roczne.

1)

2)

C) Dokończ zdanie, wpisując nazwę państwa.

Powstanie Księstwa Warszawskiego było następstwem podpisania przez osobę, o której mowa w tekście, traktatów z Prusami i

Brudnopis